

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕВАГИ

Мітакі Т. В.

студент 3 курсу ОР бакалавр,
спеціальність 032 історія та археологія ФІФ

Керівник: Вейланде Л.В.-В.

к.пед. н., доцент кафедри педагогічної освіти та соціальної реабілітації

Інформаційні технології, зокрема дистанційне навчання, набирають усе більшої популярності у навчальному процесі початкової, середньої та вищої освіти. Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 р. № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання», дистанційне навчання – це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [4].

Незважаючи на те, що останні 5-10 років дистанційне навчання активно входить в педагогічну практику, розробка цієї технології має історію протягом декількох століть. Так, в Швеції у 1833 році вперше було

здапропоновано навчання через поштові послуги. У 1840 році в Англії було запропоновано навчання стенографії через поштове листування. У 40-х роках ХХ століття з'явився досвід радіонавчання в університетах США. Активне розповсюдження дистанційне навчання набуває в 60-х роках з розвитком супутникового зв'язку (система Learn/Alaska США) та з розвитком оптико-волоконного зв'язку (аудіо-та відео обмін навчальним контентом в університетах Англії, США, Швеції та інші)

Ірландський вчений Дезмонд Кіган ще у 1986 р. сформулював важливі особливості та характеристики дистанційного навчання: розділення учня та викладача у просторі та часі одночасно, визнання навчальним закладом, використання значної кількості технічних засобів, використання специфічних навчальних програм та матеріалів, двостороння комунікація, можливість очних зустрічей, індустриальна організація, майже повна відсутність постійних навчальних груп [3].

Український вчений О. Романовський до переваг дистанційної освіти відніс: гнучкість, модульність, паралельність, велику аудиторію, економічність, технологічність, соціальну рівність, інтернаціональність, нову роль викладача, позитивний вплив навчання/студента/слухача, якість. І. Адамова, Т. Головачук до плюсів також додають відкритість і об'єктивність оцінки знань освітян, інформаційну забезпеченість, інтерактивність [1; 5].

Поряд з перевагами дистанційного навчання, більшість дослідників відмічають неможливість замінити традиційне навчання повністю опосередкованим. Т. Іщенко та Д. Кузьменко: залежність від стану мережі інтернет та технічних засобів, психологічна неготовність, низький рівень інформаційно-технічної освіти викладачів, контроль за академічною доброчесністю, негативне ставлення до

дистанційної освіти серед населення. Сюди також можна віднести низький рівень мотивації та самоорганізації, соціальну ізоляцію, нестачу практичних знань та навичок, ідентифікацію освітянина, низький рівень комунікабельності [2].

Деякі дослідники також пропонують спеціальні програми соціально-психологічної адаптації студентів до нових умов навчання, розвитку навичок самоосвіти та самовиховання.

Сучасний розвиток технології дистанційного навчання проходить за двома основними напрямками. Перший, це розробка технологічного та інформаційного забезпечення віддаленого навчання через розробку цифрової інфраструктури (онлайн-планформ MOOCs, SPOCs, Teams, Skype Meeting App, Zoom, інші інтернет сервіси). Другий – адаптація методів та форм навчання, методологічне забезпечення, вдосконалення методів та форм контролю навчальних досягнень. Активність досліджень щодо впровадження технології дистанційного навчання говорить про невирішеність питання щодо співвіднесення її ефективності та ризиків.

Однак, досвід масового використання такої технології свідчить про доцільність її використання, а іноді демонструє її як єдиний можливий варіант забезпечення замовників освітньою послугою. Так, з огляду на кризові ситуації, наприклад, такі як пандемія коронавірусу, російське вторгнення в Україну, дистанційне навчання є необхідним елементом підтримання освітнього процесу. Якісно організоване дистанційне може замінити очне за умови, що учні/студенти будуть відвідувати позанавчальні заходи, де зможуть розвивати навички комунікації, ділитися своїм та вивчати досвід однолітків/дорослих, практикувати те, що не можуть в он-лайн форматі під час занять. І також варто сказати, що формат навчання

учню/студенту треба обирати з огляду на рівень мотивації, навчальної підготовки, технічних можливостей тощо.

Література

1. Адамова І., Головачук Т. Дистанційне навчання: сучасний погляд на переваги та проблеми. Витоки педагогічної майстерності. Серія : Педагогічні науки. 2012. Вип. 10. С. 3-6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpm_2012_10_3 (дата звернення: 14.04.2024)

2. Іщенко Т., Кузьменко Д. Ключові переваги та недоліки дистанційного навчання іноземних мов у немовному закладі вищої освіти в умовах військового стану. International Science Group: Trends and modern methods of improving scientific ideas, 2023, С. 82-84.

3. Миронов Ю. Б., Миронова М. І. Переваги та недоліки дистанційного навчання. Кафедра менеджменту Львівського торговельно-економічного університету. 2020. URL: <https://kerivnyk.info/perevahy-ta-nedoliky-dystantsijnoho-navchannya> (дата звернення: 14. 04. 2024)

4. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 24. 04. 2013 № 466 (редакція від 16.10.2020). Верховна Рада України: Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення 14.04.2024)

5. Романовський О. О. Шляхи впровадження інновацій, підприємництва та підприємницької освіти в системі національної освіти України. Вінниця: Нова Книга, 2010. 416 с.